

ราชาธิราช ...ตอน กำเนิดมะกะโท

นำเสนอเมื่อ : 21 พ.ย. 2552

ราชาธิราช ตอน กำเนิดมะกะโท

"มะกะโท เป็นบุตรชายของมะปะนาย บิดาของเขาเป็นพ่อค้าใหญ่ที่บ้านเกาะวาน แขวงเมืองเมาะตะมะ มะกะโท มีน้องสาวชื่อนางอุณเรื่อน มีน้องชายชื่อ มักกะตา เมื่ออายุได้สิบสี่สิบห้าปี บิดาของเขาเสียชีวิต มะกะโทจึงได้เป็นพ่อค้าตั้งแต่อายุน้อย วันหนึ่งมะกะโทพร้อมด้วยลูกหาบ เดินทางไปค้าขายที่เมืองสุโขทัย ระหว่างทางเขาได้พบเหตุการณ์ประหลาดมหัศจรรย์หลายอย่าง มะกะโทจึงเดินไปในหมู่บ้านแห่งหนึ่ง เพื่อหาบัณฑิตผู้รู้ ให้ทำนายเหตุการณ์ประหลาด นั้น..."

...ในบ้านนั้นมีผู้ใหญ่เป็นบัณฑิตผู้หนึ่ง มีสติปัญญา รู้ทำนายนิมิต มะกะโทจึงแต่งเครื่องสักการบูชาอันสมควรแล้ว ก็ไปหาผู้นั้น จึงแจ้งนิมิตอันเป็นมหัศจรรย์ให้ฟังทุกประการ ผู้ทำนายนิมิตนั้นจึงว่าแก่มะกะโทว่า นิมิตของท่านนี้ใหญ่หลวงนัก จงเอาทรัพย์มากองลงสูงเพียงศึรชะเมื่อใดแล้ว เราจึงจะทำนายให้แกท่าน มะกะโทจึงคิดแต่ในใจว่า ครั้นนี้เรามาในที่กัณดาร มีเงินอยู่แต่สามสิบบาทจะทำเป็นประการใด ในเมื่อขณะคิดอยู่นั้น พอมะกะโทแลเห็นจอมปลวกอันหนึ่ง อยู่ในที่นั้นสูงเทียมศึรชะ มะกะโทคิดขึ้นได้ด้วยอุบายปัญญา จึงเอาเงินตราสามสิบบาทวางขึ้นบนจอมปลวก กุระทำสักการบูชาแล้วจึงบอกแก่มหาทำนายนิมิตนั้นว่า ข้าพเจ้าบูชาแล้ว มหาทำนายนั้นจึงคิดว่าบุรุษผู้มีปัญญาฉลาดในอุบายยิ่งนัก ควรที่จะมีบุญอยู่แล้วจึงทำนายว่าแต่นี้สิบไปเมื่อหน้า หาบไม่ต้องบาทานแล้ว ซึ่งจะคายขายสิบไปนั้นทานอย่าได้กระทำเลยหาเป็นประโยชน์ไม่ ทานจงอาสาท้าวพระยาเถิด ซึ่งว่าฝ่าย บุรุษทิศเห็นเป็นแสงอรุณสว่างขึ้น จะมีพระมหากษัตริย์ องค์หนึ่งในทิศตะวันออก จะอนุเคราะห์ตกแต่งให้มียศถาบรรดาศักดิ์แก่ท่านเป็นประมุขก่อน และซึ่งฝ่ายประจิมทิศ สายฟ้าแลบขึ้นเห็นวิมานและปราสาทปราสาทปรากฏแก่ท่านนั้น ท่านจะได้เป็นใหญ่ในทิศตะวันออก จะมีบุญญาธิการ ทรงศักดิ์านุภาพเป็นอันมาก ทานอย่าได้สงสัยเลย

"มะกะโทครั้นได้ฟังคำทำนาย ก็มีความยินดี จึงอำลาบุรุษผู้นั้น ยกออกจากบ้านมะเดาะะ ก็มายังเมืองสุโขทัย ใหญ่ลูกหาบเที่ยวขายสิ่งของ ครั้นขายสิ่งของเสร็จแล้ว ก็ใหญ่ลูกหาบทั้งปวงกลับคืนไปยังเมืองเมาะตะมะ แต่ตัวมะกะโทนั้น เชื่อคำทำนายนิมิต มิได้กลับคืนไป จึงเที่ยวหาที่พึ่งซึ่งจะ ผูกพันอาศัยนั้น จึงคิดว่าถ้าเราจะไปฝากตัวอยู่ด้วยเสนาบดีผู้ใหญ่บัดนี้เล่า ก็ยังหาผานุ่งห่มที่ดีมิได้ จึงเข้าไปอาศัยอยู่ด้วยนายช่างพระเจาสุโขทัย มะกะโทอุตสาหะมิได้เกียจคร้าน ช่วยชำระมูลช่าง ทอดหมาช่างทั้งกลางวันกลางคืนมิได้ขาด นายช่างเห็นมะกะโทมีความอุตสาหะก็รักใคร่เป็นอันมาก ครั้นนายช่างได้รับพระราชทานเงินเดือนครั้งใด ก็แบ่งปันให้มะกะโท ทุกครั้ง

อยู่มาวันหนึ่ง สมเด็จพระร่วงเจ้าเสด็จไป ณ โรงช้าง ขึ้นทอดพระเนตรช้างพระที่นั่งอยู่บนเกย ทอดพระเนตรเห็นมะกะโทกวาดหญ้าช่างอยู่ จึงตรัสถามนายช่างว่า อายุคุณนี้เป็นบุตรชายของใคร นายช่างจึงกราบทูลสมเด็จพระร่วงเจ้าว่า มะกะโทคนนี้เป็นบุตรรามัญเขามาอยู่ด้วยข้าพเจ้า ช่วยทอดหญ้าช่างและชำระมูลช่าง มีความอุตสาหะเป็น อันมาก สมเด็จพระร่วงเจ้าทรงพระเมตตาแก่มะกะโท

จึงตรัสสั่งนายช่างให้เลี้ยงดูมะกะโทไว้อย่าให้ขาดสน เมื่อพระองค์ทอดพระเนตรข้างอยู่นั้น คายพระสลาออก แล้วชวนพระโอรสลูกลงเหนือแผ่นดิน ๑ กระจายออกไป ทอดพระเนตรเห็นเบ็ญ ๑ หนึ่ง จึงตรัสว่าลูกรามัญนอยจงเก็บเอาเบ็ญ ๑ หนึ่งไว้ มะกะโทกราบถวายบังคมแล้วจึงเก็บเอาเบ็ญตามรับสั่ง ครั้นสมเด็จพระร่วงเจ้าทอดพระเนตรข้างแล้วก็เสด็จกลับเขาสู่ พระราชวัง ฝ่ายมะกะโทได้เบ็ญ ๑ หนึ่งก็มีความยินดีนัก จึงคิดว่าแต่เราอยู่ทำราชการด้วยนายช่าง ฟังได้รับพระราชทานใน วันนี้ เบ็ญ ๑ หนึ่งนี้จะทำอะไรดี อย่าเลยจะเอาไปซื้อพันธุ์ผักกาดมาปลูกไว้ มะกะโทคิดแล้ว จึงเอาเบ็ญไปซื้อพันธุ์ ผักกาด เจ้าของพันธุ์ผักกาดจึงว่าเบ็ญของเจ้าเบ็ญเดี๋ยวนี้ เราไม่รู้ที่จะดวงพันธุ์ผักกาดให้ มะกะโทจึงว่าเบ็ญของเราเบ็ญนี้ เราเอาแต่พอดีนิ้วเดียว เจ้าของพันธุ์ผักกาดจึงว่าเอาเถอะ มะกะโทจึงเอานิ้วมือซุบซิบแล้วก็จิมลงในกระถางพันธุ์ ผักกาดนั้น ฝ่ายเจ้าของพันธุ์ผักกาดจึงสรรเสริญแต่ในใจว่า บุตรรามัญ ผู้นี้มีปัญญาฉลาดนัก นานไปจะได้เป็นผู้ดีมั่นคง

ฝ่ายมะกะโทได้เมล็ดพันธุ์ผักกาดแล้ว จึงมาขุดดินกระทำที่ด้วยมูลข้างจึงปลูกเมล็ดพันธุ์ ผักกาดไว้ อุดส่าห์บำรุงรดน้ำถึงอกเงยขึ้น ครั้นอยู่มา พระร่วงเจ้าเสด็จมาทอดพระเนตรข้างอีกครั้งหนึ่งมะกะโทจึงเลือกเก็บพันธุ์ผักกาดมาชำระเสียให้หมดมูลดินแล้ว จึงขอยืมโต๊ะพานนายช่างใส่พันธุ์ผักกาด นำเขาถวายสมเด็จพระร่วงเจ้า ๑ จึงตรัสถามว่า เอ็งได้พันธุ์ผักกาดนี้ มาแต่ไหน มะกะโทจึงกราบทูลว่าเบ็ญซึ่งพระองค์พระราชทานข้าพระพุทธเจ้าเบ็ญหนึ่งนั้น ข้าพระพุทธเจ้าเอาไปซื้อพันธุ์ ผักกาดมาปลูก จึงได้นำมาทูลเกล้า ๒ ถวาย สมเด็จพระร่วงเจ้าได้ทรงฟังดังนั้น ก็มีพระทัยยินดีนัก จึงทรงดำริว่า บุตรรามัญนอยนี้ฉลาด ประกอบด้วยความเพียร จะเอาไปเลี้ยงไว้ใกล้เราจึงจะชอบ จึงตรัสแก่นายช่างว่า ลูกรามัญนอยนี้เราจะขอไปเลี้ยงไว้ นายช่างก็ถวายมะกะโทไปแกสมเด็จพระร่วงเจ้า จึงมอบให้ไปอยู่ด้วยหัวปากพอดรั้ว มะกะโทครั้นไปอยู่ด้วย พอดรั้วก็มีได้เก็ยจตุราน สมเด็จพระร่วงเจ้า ครั้นเห็นมะกะโทอุตสาหะเป็นอันดี ก็ชอบพระอัชฌาสูยจึงทรงพระกรุณาโปรดตั้งให้เป็นขุนวัง มอบให้ว่ากลาวในนอกพระราชวัง สมเด็จพระร่วงเจ้าทรงพระเมตตาหนักดูจหนึ่งบุตรในอุทร มะกะโท ผู้เป็นขุนวังมีความอุตสาหะรักษาพระองค์กลางคืนเป็นกลางวัน พระร่วงเจ้าทรงพระเมตตายิ่งขึ้นไป ข้าราชการนอยใหญ่ ทั้งปวง ก็มีความรักใคร่และยำเกรงแก่ขุนวังเป็นอันมาก"

ที่มา www.lokwannakadi.com/